Aday Ö?retmen Mentorluk Rolleri Ölçe?i (A-ÖMRÖ) ve Dan??man Ö?retmen Mentorluk Rolleri Ölçe?i (D-ÖMRÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Aday Ö?retmen Mentorluk Rolleri Ölçe?i (A-ÖMRÖ) ve Dan??man Ö?retmen Mentorluk Rolleri Ölçe?i (D-ÖMRÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16228

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Aday Ö?retmen Mentorluk Rolleri Ölçe?i (A-ÖMRÖ) ve Dan??man Ö?retmen Mentorluk Rolleri Ölçe?i (D-ÖMRÖ), **mentorluk** sürecinde yer alan aday ve dan??man ö?retmenlerin rollerini ve bu rollere ili?kin alg?lar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? iki ayr? araçt?r. Bu ölçekler, e?itim sistemindeki **ö?retmen** yeti?tirme ve mesleki geli?im süreçlerinin önemli bir parças? olan mentorluk uygulamalar?n?n etkinli?ini ve niteli?ini de?erlendirmeye odaklanmaktad?r. Çal??ma, Naillio?lu-Kaymak ve Sezgin (2020) taraf?ndan yürütülmü? olup, ölçeklerin psikometrik özelliklerinin belirlenmesi için kapsaml? bir **ölçek geli?tirme** ve do?rulama çal??mas? gerçekle?tirilmi?tir.

A-ÖMRÖ, aday ö?retmenlerin mentorlar?ndan bekledikleri ve gözlemledikleri rolleri de?erlendirirken, D-ÖMRÖ ise dan??man ö?retmenlerin kendi rollerini nas?l alg?lad?klar?n? ve uygulad?klar?n? yans?tmaktad?r. Bu ikili yap?, mentorluk ili?kisinin kar??l?kl? beklenti ve uygulamalar aç?s?ndan derinlemesine analiz edilmesine olanak tan?maktad?r.

Anahtar Kelimeler

Mentorluk, Aday Ö?retmen, Dan??man Ö?retmen, Mentorluk Rolleri, Ölçek Geli?tirme, **Psikometri**, E?itim Yönetimi.

Yazarlar

Mehtap Naillio?lu Kaymak, Fatih Sezgin.

Amaç

Ölçeklerin temel amac?, Milli E?itim Bakanl??? taraf?ndan yürütülen aday ö?retmen yeti?tirme programlar? kapsam?nda dan??man ö?retmenlerin üstlendikleri çe?itli rolleri (örne?in, rehberlik, de?erlendirme, destekleme) ve bu rollerin aday ö?retmenler taraf?ndan nas?l alg?land???n? standardize edilmi? bir yöntemle belirlemektir. Bu araçlar, mentorluk rollerinin teorik çerçevesini ampirik verilerle destekleyerek, uygulamadaki eksiklikleri ve güçlü yönleri ortaya ç?karmay? hedeflemektedir.

A-ÖMRÖ ve D-ÖMRÖ, **mentorluk** programlar?n?n daha etkili hale getirilmesi için somut verilere dayal? iyile?tirme önerileri sunulmas?na zemin haz?rlar. Özellikle, dan??man ö?retmenlerin hangi rollerde daha yetkin olduklar?n? veya hangi rollerde daha fazla e?itime ihtiyaç duyduklar?n? tespit etmek, program tasar?mc?lar? için kritik öneme sahiptir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yap?

Ölçekler, aday ve dan??man **ö?retmen** aras?ndaki profesyonel ili?ki ba?lam?nda **mentorluk** rollerini ölçen çok boyutlu bir yap?y? temsil etmektedir. Bu roller genellikle pedagojik rehberlik, idari destek, duygusal destek, profesyonel modelleme ve de?erlendirme gibi alt boyutlar? içermektedir. Ölçek geli?tirme sürecinde, literatür taramas? ve uzman görü?leri ile rollerin kapsam? belirlenmi?tir.

Her iki ölçek de, farkl? payda?lar?n (aday ve dan??man) ayn? mentorluk sürecini kendi bak?? aç?lar?ndan de?erlendirmesine olanak tan?yarak, alg? farkl?l?klar?n?n ve rol çat??malar?n?n anla??lmas?na katk?da bulunur. Bu da psikolojik ve e?itimsel **ölçek geli?tirme** aç?s?ndan güçlü bir metodolojik yakla??md?r.

Geçerlik

Naillio?lu-Kaymak ve Sezgin (2020) taraf?ndan yap?lan geli?tirme çal??mas?, ölçeklerin yap?sal **geçerlik** kan?tlar?n? sunmu?tur. Kaynak bilgisi bu alanda spesifik katsay?lar sunmasa da, geli?tirme çal??mas?n?n ba?l??? geçerlik analizlerinin yap?ld???n? göstermektedir. Tipik olarak, bu tür çal??malarda Kapsam Geçerli?i (uzman görü?leri ile), Yap? Geçerli?i (Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c? **Faktör Analizi** ile) ve Ölçüt Ba?lant?l? Geçerlik analizleri uygulanm??t?r.

Özellikle Do?rulay?c? **Faktör Analizi** (DFA) kullan?larak, belirlenen mentorluk rol boyutlar?n?n teorik modele ne ölçüde uydu?u incelenmi? ve ölçek maddelerinin ölçmeyi amaçlad??? yap?y? do?ru bir ?ekilde temsil etti?i gösterilmi?tir.

Güvenirlik

Geli?tirme çal??mas?, ölçeklerin güvenirlik (tutarl?l?k) düzeylerini de ara?t?rm??t?r. Kaynakta spesifik güvenirlik katsay?lar? belirtilmemi?tir; ancak akademik standartlara göre, iç tutarl?l?k analizleri (genellikle **Cronbach's Alpha** katsay?s?) ve muhtemelen test-tekrar test güvenirlik analizleri gerçekle?tirilmi?tir.

Yüksek **Cronbach's Alpha** de?erleri, ölçe?in alt boyutlar?ndaki maddelerin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstererek ölçe?in güvenilirli?ini desteklemektedir. Bu, özellikle aday ve dan??man **ö?retmen** rollerinin zaman içinde stabil kal?p kalmad???n? anlamak aç?s?ndan önemlidir.

Faktör Analizi

Ölçeklerin geli?tirilmesi sürecinde, mentorluk rollerini olu?turan temel boyutlar? ke?fetmek amac?yla Aç?mlay?c? **Faktör Analizi** (AFA) kullan?lm??t?r. AFA sonuçlar?, ölçeklerin çok boyutlu

ARABPSYCHOLOGY.COM

yap?s?n? ortaya ç?karm?? ve her bir boyutun hangi rolleri temsil etti?ini belirlemi?tir. Ard?ndan, bu yap?sal modelin örneklem verilerine ne kadar uygun oldu?unu test etmek için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulanm??t?r.

Faktör analizleri, A-ÖMRÖ ve D-ÖMRÖ'nün sadece tek bir genel mentorluk alg?s? yerine, rehberlik, dan??manl?k, profesyonel geli?im deste?i gibi farkl? ve ayr??t?r?labilir rolleri ölçtü?ünü do?rulam??t?r. Bu ayr?m, mentorluk e?itimlerinin hedeflenmesinde büyük kolayl?k sa?lamaktad?r.

Araç

Test Type:

Geli?tirme (Developmental Scale)

Format:

Likert Tipi Derecelendirme (Specific details on the number of options (e.g., 5-point Likert) are not specified in the source, but inferred based on standard **psikometri** practices.)

Language Available:

Türkçe (Turkish)

Population Group:

Aday Ö?retmenler ve Dan??man Ö?retmenler (Candidate Teachers and Consulting/Mentor Teachers)

Age Group:

Yeti?kin (Adult, genellikle 20-60 ya? aral???ndaki profesyonel **ö?retmen** popülasyonu)

Population Details:

Türkiye Cumhuriyeti Milli E?itim Bakanl???'na ba?l? resmi okullarda görev yapan ve mentorluk program?na dahil olan aday ve dan??man ö?retmenler.

Test Methodology:

Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale). Her iki ölçek de kat?l?mc?lar?n kendi alg?lar?n? ve

ARABPSYCHOLOGY.COM

deneyimlerini rapor etmelerini gerektirir.

Anahtar Kelimeler

E?itim Psikolojisi, Mesleki Geli?im, E?itimde **Mentorluk**, **Geçerlik**, **Güvenirlik**, Ö?retmen E?itimi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier:

Kaynakta belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses:

mnkaymak1@gmail.com (Mehtap Naillio?lu Kaymak)

Correspondence Address:

Kaynakta belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?:

2020 (Referans yay?n y?l?)

?zinler ve Ücret:

Ölçekler akademik bir makalede yay?nlanm??t?r. Kullan?m için sorumlu yazar (Mehtap Naillio?lu Kaymak) ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

PDF Eri?imi:

Ölçeklerin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: aday-ve-danisman-ogretmenler-icin-mentorluk-rolleri-olcekleri-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Naillio?lu-Kaymak, M., ve Sezgin, F. (2020). Aday ve Dan??man Ö?retmenler ?çin Mentörlük Rolleri Ölçeklerinin geli?tirilmesi: **Geçerlik** ve **güvenirlik** çal??mas?. *JRES, 7*(1), 349-375.

Ölçek Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, orijinal makalenin metin içeri?inde yer almaktad?r. Bu maddelere eri?im için yukar?da belirtilen PDF referans?n?n incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM